

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De Sepulturis. Cap. XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

duo actus separati, licet in conti-
nenti, vnus post aliam, puta si
monasterium prius aduisset hære-
ditatem, & deinde in eodem in-
strumēto illi cedat, & renuntiet,
& in hoc casu talis repudiatio est
nulla, & repudiantes incurrunt
pœnas *d. extrau.* quia non possunt
sine debita solemnitate hæredita-
tem iam aditam repudiare *Bar-
bos. d. par. 3. ail. 116. nu. 35. Gratian.
disc. 1. 132. n. 26. & disc. 568. in
fin. Rot. decis. 30. lib. 2. par. 3. Diuers.
Bonacin. loco cit. d. disp. 2. q. vnica
pun. 2. num. 34.*

5 Obserua tamen 1. quod da-
tur actio contra Prælatum, seu Re-
ctorem, qui officio suę administra-
tionis malè fūctus Ecclesiæ utili-
ti non prospexit *c. 2. 12. q. 4. glos. in
c. fin. 16. q. 6.* Prælati enim se ha-
bet ad ecclesiam tamquam Tu-
tor, & Curator, & ideo vtilia, non
inutilia agere potest *glos. in c. au-
ditis ver. iure minoris de in integ.
restit.* Vnde potest ecclesia vti pri-
uilegio restitutionis in integrum,

si ob dictam renunciationem læsa
fuit *Quarant. loco cit. n. 43.* dummo-
dò res illa acquisita non fuerit
alteri ecclesiæ, quia tunc melior
esset conditio possidentis *secundū
Bonacin. in d. tract. de alien. bonor.
eccles. disp. 2. q. vn. pun. 2. n. 33. vers.
secundò verum est, vbi citat Molin.
Vsq. Ricc. & alios.*

7 Adde, quod capitulum potest
agere, vbi tractatur de præiudi-
cio ecclesiæ & Episcopatus, quia
illius defensio præsertim in arduis
pertinet etiam ad Capitulum *Gre-
gor. dec. 401. Roman. conf. 369. n. 21.
Lap. all. 48. n. 8. vers. quaro quid in*

*arduis, & alij apud Barbos. de of-
fir. & pot. Episc. p. 3. alleg. 114. n. 28.
& all. 125. n. 8.*

8 Obserua 2. quod si ecclesia est
collegiata, non potest solus Re-
ctor sine capitulo illi præiudicare
ita vt si absque consensu Capitali
reciperet pensionem ab emphi-
teuta, qui per triennium cessaue-
rat à solutione, adhuc non cessa-
tar remissa caducitas *Clar. in d.
Emphiteusis q. 10. vers. sed nūquid
& communem dicit mantio. de Ta-
cit. & ambig. Cōuent. lib. 22. tit. 33.
n. 13. quamuis contrarium sentiat
Menoch. Mascard. & alij apud Bar-
bos. d. p. 3. all. 95. n. 65.*

9 Obserua 3. quod post declaratā
caducitatem non potest Benefi-
ciarius illam remittere, quia cen-
setur acquisitum ius ecclesiæ, cum
emphiteuta incidat in caducitatē
à die huiusmodi declarationis *Bon-
acin. loco cit. d. q. vn. pun. 2. n. 21.*

SV M M A R I V M .

1 Quilibet sepeliendus est in sepul-
chro maiorum suorum.

2 Quid si ecclesia sepulchri maiorum
sit interdita.

3 Quid si Pater, & Auus in vna ec-
clesia sepulturā elegerint, alij ve-
rò maiores in alia, & n. 4.

5 Viuente Patre filius sepelitur in se-
pulchro Aui.

6 An possint parentes relicta sepultu-
ra maiorum filios sepelire in eccle-
sia parochiali.

7 Ascendentes non sequuntur sepul-
chra descendantium. An trasuen-
sales sequantur sepulchra suorum
transuesaium, ibidem.

- 8 Vbi sepeliri debent filij exheredati spurij, & adoptiui, & n. 9. & 10.
- 11 Vxor cum viro suo est tumulanda. Quid si plures habuit viros, ibidē.
- 12 Quid si adulterium commisit, & separatio thori facta fuit.
- 13 Maritus nō sepelitur in sepulchro uxoris.
- 14 Si non adsit sepultura maiorum, vel mariti, quilibet in ecclesia parochiali sepelitur.
- 15 Quid si defunctus erat Parochianus duarum ecclesiarum.
- 16 Si ecclesia parochialis est interdicta, defunctus sepelitur in Cathedrali.
- 17 Principes in Cathedrali sepeliuntur, si non habent sepulturam maiorum.
- 18 Confratres alicuius societatis vbi sepeliri debent.
- 19 Si confratres eligant sepulturam in oratorio societatis, à Parocho non autem à Capellano societatis, officium super cadanere fieri debet.
- 20 Religiosus etiam Nouitius in monasterio sui ordinis sepeliendus est.
- 21 Quid si à monasterio remotus ita sit, ut ad illud commodè deferri nequeat.
- 22 Vbi sepeliendi sunt qui hospitij causa recipiuntur in Conuentu Regularium, & ibi decedunt. An possint Regulares iisdem sacramenta ministrare, ibidem.
- 23 Quid dicendum sit de Regularium seruis, & familiaribus.
- 24 Vbi sepeliendi sunt Conuersi, & Tertiarij, seu Tertiariae, & numero 25. & 26.
- 27 Qui beneficium habet in aliqua ecclesia, in illa sepeliri debet.
- 28 Episcopi, Archiepiscopi, & Patriarcha vbi sepeliendi sunt.
- 29 Canonici, & Clerici ecclesie Cathedralis in eadem ecclesia sunt sepeliendi, etiam si domum habeant in diuersis Parochijs.
- 30 An in hoc casu ecclesie parochiali debeatur canonica portio.
- 31 In qua ecclesia sepeliri debet Rector ecclesie curatae.
- 32 Clerici, qui beneficia non habent, in proprijs Parochijs sunt sepeliendi. Qui dignitati, aut beneficio re nunciavit, in Parochiali sepeliri debet, ibidem.
- 33 Vbi sepeliendi sunt exteri, Viatores, & Peregrini.
- 34 Episcopus, qui extra propriam Diocesim decedit, vbi sepeliri debet.
- 35 Non potest Parochus plus recipere pro tumulandis cadaueribus exterorum, quam ciuium.
- 36 Vbi sepelitur qui habet domiciliū in vna parochia, & habitat in alia. Item vbi sepeliendi sunt officiales, scholares, famuli, nutrices, ac Conductores domorum, ibidem.
- 37 Quid si in aliquo loco quis moritur causa recreationis.
- 38 Et quid si habeat domum hiemale in Ciuitate, & estiuam in Rure.
- 39 Si quis habens duo Domicilia in loco tertio sepulturam sibi elegerit, canonica portio diuidenda est inter Parochos vtriusque domicilij. Idem dicendum, si quis in habitaret domum in confinio duarum Parochiarum.
- 40 Habens duo domicilia non electa sepultura sepelitur in ecclesia, à qua recepit sacramenta.
- 41 Cuius ecclesie Parochianus censetur.

- sendus est qui habitat in confinio
duarum ecclesiarum.
- 42 Quomodo probetur electio sepul-
tura.
- 43 Electio sepultura facta ad sugge-
stionem non valet.
- 44 Si infirmus in infirmitate sibi eli-
gat sepulturam, & postea conva-
lescat, an censeatur reuocasse il-
lius electionem.
- 45 An Episcopus possit sibi eligere se-
pulturam extra Diocesim.
- 46 An Religiosus possit sibi eligere se-
pulturam.
- 47 An filijfam. possint similiter sibi se-
pulturam eligere.
- 48 Quantum distare debeant sepultu-
ra ab Altaribus.
- 49 Non sunt consecranda altaria,
sub quibus sepulta sunt defuncto-
rum corpora, nisi illis remotis.
- 50 An possit aliquid accipi pro loco se-
pulture, & num. 51.
- 52 Non requiritur aliqua solemnitas
pro concedendo usu sepulture.
- 53 De iure nihil recipi potest pro se-
pultura, aut Capella, secus si adse-
set consuetudo aliquid recipiendi
ratione situs, vel dignioris loci.
- 54 Eleemosina consuetæ debent dari
perpetuo.
- 55 Si adsit consuetudo rationalis,
quod laici aliquid tribuant pro
ministratione sacramentorum, an
possint ad illud compelli.
Et an illud licitè possit accipi, ante-
quam præstentur actus spiritua-
les, ibidem.
- 56 Non potest aliquid recipi pro se-
pultura, ubi non cadit considera-
tio maioris honoris ratione digno-
ris loci.
- 57 Talis consuetudo in dubio inducta
presumitur causa auaritia vel ero-
piditatis, & quomodo in tali ca-
su probetur huiusmodi consue-
tudo.
- 58 Ecclesia, seu Capella, quæ constru-
tur pro diuinis officijs, ac missis
celebrandis, sine dote erigi non
debet.
In sepultura alteri concessa non po-
test Episcopus eo inuito alienum
mortuum inferre, ibidem.
- 59 Corpora excommunicatorum, si
discerni possint ab alijs, debent ex-
humari.
- 60 intelligitur de excommunicatis de-
nunciatis, vel notorijs Clericorum
percussoribus.
- 61 Requiritur in hoc licentia Episcopi.
- 62 Excommunicatorum cadauera ex-
humanda non sunt, si in articulo
mortis fuerunt absoluti.
- 63 Cadauer Parochiani alieni, vel il-
lius, qui in alia ecclesia sibi elegit
sepulturam, exhumari debet.
Quid sit restituendum in tali casu
ultra cadauer, ibidem.
- 64 Ecclesia agens pro cadauere violè-
ter subtracto debet probare titu-
lum.
- 65 Cadauer occisi potest exhumari de
licentia Episcopi.
An Episcopus concedens licentiam
incurrat irregularitatem, ibidem.
- 66 An possit concedi Curie sacra-
lari copia sententiæ depositionis, si-
ue degradationis verbalis, & re-
nunciationis habitus clericalis.
- 67 An Episcopus teneatur concedere
licentiam exhumandi cadauer oc-
cisi.
- 68 Recognitio in ecclesijs, & cæmeterijs
non est facienda.
An Episcopus possit laico Iudici li-
cen-

centiam concedere, ut examinet reū
vel testem in dictis locis.

69 Laicus exhibere presumens sine
licentia Episcopi, est excommu-
nicandus.

70 Ad quem spectet concedere licentiā
transferendi cadavera de uno loco
ad aliam, & n. 71.

72 An missus in exilium ab aliqua
Ciuitate possit mortuus duci ad se-
pulturam illius ciuitatis.

CAP. XII.

De sepulturis.

S. I.

Vbi debeat sepeliri qui nulla electa
sepultura decedit.

- I**co i. quod si adest se-
pultura maiorum suorum,
in illa est sepeliendus e.
l. de sepult. is qui eod.
tit. in 6. maiorum enim sepulchra
parochiali ecclesie preponuntur
glos. in c. licet pater. ver. vel in Pa-
rochiali eod. tit. in 6. Lauor. var. Elu-
cubr. tom. 1. tit. 2. cap. 11. nu. 118. dū
modò ecclesia sepulchri maiorum
non sit interdicta, quia tunc se-
peliri debet in ecclesia Parochia-
li Syllu. in ver. sepultura n. 8. Ricc. in 7
Prax. for. eccles. par. 4. ref. 294.
- 3 Verum si Pater, & Auus in eccle-
sia v. gr. Regularium sepulturam
elegerint, alij verò maiores in ec-
clesia Parochiali sepulti sint, tunc
filij decedentes non electa sepul-
tura sepeliendi sunt in illa eccle-
sia, in qua sepulti sunt Pater, &

Auus, non autem in Parochiali; ve-
riforme enim est, defunctum si te-
stabilis, vel testatus fuisset, sibi ele-
cturum fuisse proximiorum sepul-
turam Oltvad. cōf. 2. §. per tot. Lauor.
d. tit. 2. cap. 11. n. 114. quicquid in cō-
trarium dicat glos. in c. is qui ver.
ab antiquo de sepult. in 6. Abb. in c.
1. n. 5. ex. eod. tit. quāuis enim maio-
rum appellatio strictè, & proprie
sumpta comprehendat superiores
tantum ultra Tritauum secundum
glos. in l. quique ver. Parentes ff. i
de in ius voc. tamen etiam in Pa-
tre, & Auo eius significatio veri-
ficatur l. si cohortalis C. de cohort. &
Princip. lib. 12. ibi, cui maiorū suo-
rum. Vnde si proauus, Auus, &
Pater in tribus diuersis locis fue-
runt sepulti, & filius decedit non
electa sepultura, communiter ser-
uatur, quod sepelitur cum patre
Io. Andr. in cap. is qui de sepult. in 6.
Abb. in d. c. 1. n. 5. ex. de sepult. viuē-
tē autem Patre filius sepelitur in
sepulchro Aui d. cap. licet Pater de
sepult. in 6. glos. in d. cap. 1. qui ver.
ab antiquo eodem tit. in 6. possunt
tamen parentes, vel amici filios,
vel alios sepelire in ecclesia Paro-
chiali, vel in sepulchro maiorum,
prout ipsi volunt glos. in d. cap. licet
Pater ver. vel in Parochiali, & ita
de consuetudine seruatur.

Quamuis autem descendentes
sequantur sepulchrum ascenden-
tium, non tamen ascendentes se-
pulchra descendantium sequuntur:
sicut nec transversales sepulchra
suorum transversalium, nisi sint
hæredes, & sepulchrum heredita-
rium sit Lauor. d. tit. 2. capit. 11. nu-
mero 121.

- uenf. in Prax. Archiep. cap. 61. n. 8.*
 quia priuilegia Confratribus concessa, vt in eorum oratorijs possint sepeliri, non sunt intelligenda in praiudicium Parochi *l. 2. §. si quis à Principe ff. Ne quid in loco publ. huiusmodi enim priuilegia satis operantur, vt ibi sepeliantur, vbi alias minimè possent Lauor. van. elu. n. br. 10. 1. tit. 2. c. 11. nu. 106.*
- 19 quod si Confratres eligant sepulturam in oratorijs Confraternitatis, tunc officium super cadauere faciendum est à Parocho, intra cuius fines oratorium est situm, nõ autem à Capellano Confraternitatis, vt declarauit Sac. Cong. teste Lauor. loco cit. d. cap. 11. n. 107.
- 20 Infertur 2. quod licet Religiosus in monasterio sui ordinis sepeliri debeat siue sit professus, siue nouitius *c. 1. 16. q. 1. c. fin. de sepult. in 6. Sylu. in ver. sepultura nu. 8. tamē si à monasterio suæ Religionis adeò remotus esset, vt ad illud commodè deferri nequeat, in ecclesia parochiali tumulandus est, intra cuius fines moritur Ant. de Butr. in cap. 1. n. 7. de sepult. Anchar. in d. cap. fin. ver. fin. eod. tit. in 6. & alij communiter.*
- 21 Infertur 3. eos etiam, qui hospitij causa recipiuntur in Conuētu Regularium, ibique infirmantur, & moriuntur, in Parochiali ecclesia sepeliendos esse, & tunc eisdem sacramenta à Parocho sūt administranda, vt pluries resoluit Sac. Cong. teste Lauor. d. tit. 2. c. 11. n. 145. secus dicendum est de Regularium seruis, & familiaribus, quibus ijdem Regulares possunt ex priuilegijs sibi concessis uia-
- ticum, & extremam vnctionem durante eorum seruitio, & famulatu ministrare, dummodò actu seruiant, & degant intra septa monasterij iuxta Conc. Trid. sess. 24. de ref. cap. 11. eisque etiam sepulturam in eorum ecclesijs dare possunt, latè Mancin. in Pract. v. sit. infirm. pract. 8. dub. 12. 13 & 16. confessiones verò distorū seruorum, & familiarium audire nõ possunt regulares, nisi fuerint ab Episcopo loci approbati Conc. Trid. sess. 23. de ref. cap. 15. Mancin. loco citat. dub. 14. & alij communiter.
- 24 Infertur 4. quod conuersi, qui nõ sunt plenè translati, quia videlicet se, & bona sua non obtulerunt monasterio, nec mutauerunt habitum, in Parochia sepeliuntur Lauor. d. tit. 2. cap. 11. n. 104. & 105. secus esset, si se, & bona sua obtulerint monasterio, & habitum mutauerint, quia tunc in monasterio sepeliri debēt d. cap. fin. de sepult. in 6. cap. de his ex. eod. tit.
- 25 Item Tertiarij, si collegialiter viuant, aut cum claustralibus habitent, in ecclesijs fratrum, seu suæ religionis sepeliēdi sūt etiam innito, ac minimè requisito Parocho: mulieres etiam, quæ de pœnitentia, seu Bizzocæ vocantur, si alibi sepulturam sibi non elegerint, in ecclesijs ordinis sepeliuntur, modò virginalem, vel celi bē, aut castam vidualem sub expresso voto, & tertiariorum habitu vitam ducant, & ultra in ipsis ecclesijs earum communis sepultura reperiatur, alias in ecclesijs parochialibus sepeliendæ sūt ex decreto Sac. Cong. Episcop. & regular.

- quod refert *Lauor. d. tit. 2. cap. 11. nu. 102. & seq.*
26. Verum etiam si Tertiarij, vel tertiarie supradictis qualitatibus careant, si tamen dum vixerint, in ecclesia Regularium sepulturam elegerint, in ea sepeliri debent, sed hoc casu Parochus est etiam adhibendus *Lezan. in sum qq. reg. 10. 2. cap. 14. nu. 33. & to. 4. ver. Tertiarij n. 3. ubi refert decretum Sac. Congreg.*
27. Dico, quod eos, qui dignitatem, aut ecclesiasticum beneficium habent in aliqua ecclesia, in illa regulariter sepeliendos esse, si absque sepulturæ electione decedant *Vgolin. de offi. & pot. Episc. p. p. cap. 17. n. 8. fusc. de visit. lib. 1. cap. 25. n. 12. Innoc. in cap. 1. de sepult.*
28. Vnde Episcopi, Archiepiscopi, & Patriarchæ in eorum ecclesijs Cathedralibus sepeliuntur, etiam si extra Ciuitatem, vbi habent sedem episcopalem, moriantur *arg. c. is qui de sepult. in 6. Lauor. var. elucubr. to. 1. tit. 2. p. 1. n. 51. & seq. & si fortè duos Episcopatus habuisset, quorum vnus alteri vnitus est, sepelientur in ecclesia Cathedrali, cui vnita est altera Cathedralis: nã illa vt principalis habetur; si verò duos Episcopatus dispensatiuè habuissent, sepeliuntur in ecclesia Cathedrali, vbi ferè continuò residebant *Barbos. de offi. & pot. Episc. par. 3. al. 114. n. 40. vbi etiam dicit, quod Episcopi coadiutores in eadem Cathedrali sepeliuntur.**
29. Item Dignitates, & Canonici, Capellani, seu beneficiati, & Clerici ecclesie Cathedralis debent in eadem ecclesia sepeliri, etiam si

domum habeant in diuersis Parochijs *Fusc. de visit. lib. 1. cap. 25. nu. 12. Vgolin. d. cap. 17. nu. 8. Lauor. d. tit. 2. cap. 11. n. 62. & seq.* Cathedralis enim non solum est generalis, sed etiam immediata parochialis ecclesia totius Ciuitatis, & diæcesis. Si verò Canonici, & alij Clerici in diuersis Parochijs habitantes ab ecclesia parochiali ecclesiastica sacramenta in infirmitate recipiant, tunc eidem parochiali canonica portio debetur, quamuis in Cathedrali debeant sepeliri *cum super de sepult. Lap. all. 62.*

31. Ita etiam Rector ecclesie curatæ in eadem sepeliri debet *Innoc. in d. cap. 1. de sepult. Fusc. de visit. lib. 1. d. cap. 25. n. 12. & si dispensatus esset ad plures parochiales, sepelitur in ea ecclesia, vbi residebat *Lauor. d. tit. 2. cap. 11. nu. 88.**

32. Cæteri Capellani, seu Beneficiati in ecclesijs, in quibus habent Capellanas, seu beneficia, tumulandi sunt: secus si beneficia non habeant, aut sint Capellani tantum amouibiles, quia tunc in proprijs parochijs sepeliri debent *cap. cum quis de sepult. in 6. idemq. dicendum est, si quis dignitati, aut beneficio renúciauerit, hoc enim casu non sepelitur in ecclesia, in qua dignitatem, aut beneficium habebat, sed in Parochiali, in qua degit *Lauor. d. tit. 2. cap. 11. nu. 61. 86. & seq.**

S. II.

Vbi sepeliendi sint exteri, viatores,
& Peregrini.

33 **R**espondent nonnulli Doctores apud Sylu. in ver. Sepultura num. 8. tales esse sepeliendos in Ecclesia maiori, seu Cathedrali, in qua de iure antiquo erat communis sepultura cap. vbiicumq. 13. q. 2.

Alij verò afferunt, quod sepeliri debent in Ecclesia parochiali, in qua decedunt, si nulla adsit consuetudo in contrarium Seraphin. dec. 1135. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 293. & hanc veriore dicit Gratian. discept. 94. num. 73. & communem dicit Sperell. decis. 87. num. 12. & seq. præsertim si in Parochia moram traxerunt, vel veniant animo trahendi, vt scholares, vel sacramenta receperint à Sacerdote parochiali, vt d. Sylu. loco cit. Ant. de Butr. in cap. 1. nu. 9. de Sepult.

34 Limita si Episcopus decederet extra propriam Diocesim, & in Ciuitate alterius Episcopi, quia tunc non in Parochiali, sed in Cathedrali illius Ciuitatis sepeliri debet, vt dicunt DD. quos refert, & sequitur Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 114. num. 40.

35 Notandum est etiam quod non possunt Parochi plus recipere pro tumulandis cadaveribus exterorum, quam ciuium: pauperum verò cadavera gratis sepelire debent iuxta decreta Sac. Congregat. apud

Lanor. var. elucubr. tom. 1. tit. 2. c.

10. num. 7. Barbof. de offic. & pot. Paroch. cap. 26. num. 83. & 84.

S. III.

Vbi sepeliendus sit qui habet domicilium in vna Parochia, & habitat in alia.

36 **R**esp. quod sepeliendus est in ea Parochia, in qua decedit: vbi enim quis ad præsens habitat, & animum habet per aliquod notabile tempus permanendi, licet non constituendi domicilium, ibi dicitur habere parochiam, vt cõtingit in officialibus, scholaribus, famulis, nutricibus, conductoribus domorum, & similibus Cenall. pract. que est. comm. cont. commun. q. 458. num. 36. Gratian. to. 1. discept. 75. num. 18. & seq. Sylu. ver. Sepultura nu. 8. Menoch. conf. 398. nu. 25. & 26. lib. 4. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 23. sub nu. 12. ver. & confirmatur Gutier. de Matrim. cap. 63. num. 19. vbi hanc opinionem dicit esse benigniorem, & veriore. & videtur probari ex cap. fin. de Paroch. & cap. in nostra de Sepult. ibi, soluta quarta Parochiali Ecclesia, de cuius Parochia mortuorum corpora assumuntur, vbi habitatio consideratur, non domicilium; eo enim ipso, quod aliquis percipit sacramenta in aliqua parochia, in dubio videtur ibi elegisse sepulturam Sylu. in ver. Sepultura nu. 8. Seraphin. dec. 1135. num. 3. Gratian. to. 1. discept. 94. num. 74. Sperell. decis. 87. num. 6.

37 Hoc tamen intellige, dummodo non sit causa recreationis, vel alia

alia statim rediturus ad propriam Parochiam, *vt d. Sanch. loco cit. tunc enim esset sepeliendus in Parochia sui domiciliij cap. is qui de Sepult. in 6. Menoch. de Præsumpt. lib. 6. præsumpt. 88. num. 3. Rot. dec. 643. num. 2. par. 1. diuers.*

38 Verum si quis ruri permaneret animo habitandi pro maiore anni parte, vel haberet domum hinc in Ciuitate, & æstiuam in Rure, & æquali tempore modò in vna, modò in altera moretur, tunc efficitur vtriusque Parochiæ parochianus, vt qui in duobus locis quæ principale habet domiciliũ. & ideò in ea sepeliendus est, in qua decessit *Sylu. ver. confessor nu. 10. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 23. sub num. 12. vers. & confirmatur. Sperell. decif. 87. n. 10. Rot. decif. 656 par. 1. Diuers.*

39 Si quis autem haberet duo domicilia se collocans æqualiter in vtroque, & in loco tertio eligeret sepulturam, ecclesiæ, in quibus habebat domicilia, inter se diuidere debent canonicam portionem *cap. cum quis de Sepult. in 6. idemq. dicendum, si quis inhabitaret domum in confinio duarũ Parochiarum, vel duas domos coniunctas, quæ sint in duabus Parochijs; eadem enim ratione illæ duæ diuident quartam glos. in d. cap. cum quis ver. domicilia. si*

40 verò non eligeret Sepulturam, in tali casu defunctus sepeliri debet in ecclesia, à qua recepit sacramenta *d. cap. cum quis de Sepult. in 6.*

41 Sed quæres, cuius Ecclesiæ Parochianus sit censendus is, qui ha-

bitat in confinio duarum ecclesiarum, seu qui habet domum, quæ ex vna parte sit de Parochia vnius ecclesiæ, & ex alia, alterius ecclesiæ? Respond. quod talis dicitur Parochianus illius, ex qua domus aditum habet, quia ex aditu iudicatur de domo, cui cedat *l. si in ades ff. de leg. 3. Bart. in l. quod conclave num. 6. ff. de damn. inf. si verò domus habeat duas portas in diuersis parochijs, iudicatur de ea parochia, in qua residet porta principalis, & aditus magis frequentatus, vt post Bart. d. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 32. num. 71 quibus adde Felin. in cap. omnes de maior. & obed. quem refert, & sequitur Riccius in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 520. vbi etiam subdit, quod si aditus est à parte anteriori domus, & à parte posteriori, & vterque vicissim frequentetur, nihilominus censetur esse Parochianus ecclesiæ à parte anteriori ex eo, quod illa pars censetur principalior, & nobilior *Bart. in l. cum in diuersis ff. de relig. & sumpt. funer.**

S. IV.

Quomodo probetur electio Sepulturae

AD electionem Sepulturae nõ requiritur scriptura, sed sufficit, si quis coram testibus in Ecclesijs, vel Regularium, vel alijs sibi sepulturam elegerit, vt *resoluit Sac. Congreg. Episc. & Regul. teste Lauor. var. elucubr. to. 1. tit. 2. cap. 11. nu. 121. probatur autem huius-*

huiusmodi electio, etiam per testamentum, & Codicillum inualidum, ac per scripturam propria manu subscriptam *Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 294. num. 34.* & quamuis alias probanda esset per duos testes, sufficeret tamen, si testes huiusmodi essent singulares, videlicet si vnus audiuit in tali loco, & alius in alio *Genuens. in Prax. Archiep. cap. 61. numer. 8.* & hanc esse communem dicit *Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 575.* & d. par. 4. ref. 294. nu. 32. subdit etiam Genuens. vbi supra, quod Neapoli in hoc statuto dicto Confessarij, & ideo, vbi esset particularis consuetudo, esset seruanda.

43 Notandum tamen est, quod non valeret electio Sepulturæ facta ad suggestionem, videlicet, si Parochus dicat infirmo, vis sepeliri in Parochia, vel in alia Ecclesia, ipsam specialiter nominando, sed debet in genere interrogari, in qua Ecclesia velit sepeliri *Gravetti. conf. 7. vol. 2. Bursat. conf. 226. num. 18. vol. 3. quos refert, & sequitur Ricc. d. par. 4. ref. 294. num. 30.* vnde si quis potest eligeret Sepulturam, deinde inductus fuisset per suggestionem ad aliam eligendam, sepeliendus est in prima electa, secunda enim fuit inualida ratione suggestionis *idem Ricc. d. ref. 294. num. 39.*

Notan. secundò, quod si infirmus tempore infirmitatis sibi elegerit sepulturam, & postea conualescat, censetur reuocasse illius electionem: nisi ex coniecturis appareat de eius contraria voluntate, puta si huiusmodi electio

fiat in testamento, vel alio instrumento publico, hoc enim casu non censetur reuocata electio sepulturæ per conualescentiam. *Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 2. ref. 312.*

45 Quæres primò, an Episcopus possit sibi eligere Sepulturam extra Diocesim, vel extra Prouinciam. Resp. affirmatiuè, & tunc debent fieri expensæ ex bonis ipsius defuncti licet acquisitis intuitu Ecclesiæ *Gemin. conf. 1. num. 5. Hyer. Vener. de exam. Episc. lib. 4. cap. 17. num. 7. Alzed. par. 1. cap. 12. num. 46. quos refert Barbos. de off. & pot. Episc. par. 3. all. 114. n. 40.*

46 Quæres secundò, vtrum Religiosi eligere possint sepulturam? Resp. negatiuè, nisi à Monasterio adeò remoti essent, vt ad illud commodè deferri nequeant *cap. fin. de Sepultur. in sexto.* Tertiarij verò siue viri, siue feminae in proprijs domibus habitantes, sepulturam vbi voluerint eligere possunt ex cõstitutione Leonis X. quã refert *Lezan. in Summa qq. reg. to. 2. cap. 14. nu. 27. & 33.*

47 Quæres tertio vtrum filijfam. possint sibi eligere Sepulturam? Resp. quod filij puberes siue masculi, siue feminae possunt sibi eligere sepulturam, etiam sine consensu Patris *cap. licet Pater, & ibi glos. de sepult. in 6. impuberes verò non possunt, vt in dicto capitulo licet Pater. etiam si id facerent cū auctoritate Tutoris: quia Tutor non potest ea perficere, quæ porriguntur post mortem pupilli, quo tempore tutela expirauit Ricc. in Prax. for. eccles. p. 4. ref. 294. n. 36*
hoc

hoc tamen limitatur, quando ma-
litia suppleret etate, quia tunc etiā
impuberes sepulturam sibi elige-
re possunt *Bart. in l. qui in potesta-*
te n. 3. vers. in vno tamen c. usu, &
in l. si filiusfam. post n. 2. ff. de testā.
Lauor. d. cap. 21. n. 109.

S. V.

Quantum distare debeant sepultura
ab Altaribus.

48 **I**ta sepulturae debent esse remo-
tae ab Altaribus, vt Sacerdos,
qui Missam celebrat, supra defun-
ctorum cadauera pedibus non co-
gatur insistere *capit. praeipiendum*
13. q. 2. cap. non oportet de consecrat.
dist. 1. Ricc. in collect. decis. 3838. p. 8.
Lauor. var. elucubr. to. 1. tit. 2. cap.
8. n. 14. vbi refert, quod in actis
ecclesiae mediolanensis decretum
fuit, vt sepulchrorum ostium lon-
gè absit ab Altaris scabellis ligneis,
vel bradella cubitis ad minus tri-
buis, sepulchra verò ipsa ad sca-
bellum ligneum non pertingant.

Quare nemo sepeliendus est pro-
pe altare, seu sub bradellis: & si re-
periantur sepulturae iam constru-
ctae, nō debet super illo Altare ce-
lebrari, sed debet interdici, donec
49 corpora aliò transferantur, vt re-
soluit *Sac. Cong. testibus Lauor. &*
Ricc. locis cit. vbi etiam dicunt, quod
non sunt consecranda altaria, sub
quibus sepulta sunt corpora mor-
tuorum, nisi illis remotis.

S. VI.
Vtrum possit aliquid accipi pro loco
sepulturae.

50 **A**lij negant, ita *S. Tho. 2. 2. q.*
100. ar. 4. ad 3. Sylu. in ver. se-
pultura n. 2. fuso. de v. sit. lib. 1. c. 25.
n. 10. & alij, quos refert & sequitur
Genuens. in Prax. Archiep. capit. 33.
n. 20. quia quando locus est pro se-
pelendis fidelium corporibus de-
putatus auctoritate Episcopi, tunc
dicitur esse quid spirituale, vel spi-
ritualitati annexum cap. ad hanc de
Relig. dom. glos. comm. recepta in c.
in ecclesiastico 13. q. 2. Lauor. var.
elucubr. tom. 1. tit. 2. cap. 10. num. 27.
quamuis in eo loco nullus sepul-
tus sit glos. in cap. abolenda de se-
pult. & ideo vendi non potest, nec
aliquid recipi absque Simonia d.
cap. in ecclesiastico. non obstante
qualibet consuetudine c. abolenda
de sepult. cap. non satis & cap. cum
in ecclesia de Simon. nisi spontè de-
tar cap. praeipiendum 13. q. 2. c. di-
lectus 2. de Simon. Quare si sepul-
tura destinata sit pro cōfratribus,
aut alijs personis, & fieret pactum,
vel taxa, vti extraneus velit tibi se-
peliri, certum quid soluat, com-
mitteretur Simonia cap. audiui-
mus eod. tit. de Simon. Sylu. in ver.
sepultura n. 2.

Ex quo infert *Abb. in cap. abolē-*
da n. 5. de sepult. quod non potest
licite vendi vas lapideum, seu li-
gneū aptum ad capiendum cor-
pus defuncti, si est deputatum
ad hunc usum auctoritate Episco-
pi, quia tunc est religiosum.

51 Alij tamen Doctores putant, posse aliquid recipi pro sepultura ratione situs, vel melioris, aut dignioris loci; & idem dicunt de Capella, tunc enim non venditur sepultura, seu Capella, sed dignior locus in ecclesia; locus autem ratione materiae videtur pretio aestimabilis *Gratian. discept. 2. 10. n. 11. Lauer. d. tit. 2. c. 10. nu. 15. & seq. vbi alios referunt, quibus adde Layman. in Theol. mor. lib. 4. tract. 10. c. vlt. S. 4. n. 37. in fin. vbi dicit, quod si quis certum locum ecclesiae, vel cæmeterij sibi, suæq. familiae tamquam proprium vendicare velit, non videtur esse prohibitum pro tali iure aliquid exigere, quia talis obligatio incumbens Clericis, quod alium in eo loco sepelire non possint, videtur esse pretio aestimabilis.*

Ex quo infert Riccius in *Prax. for. eccles. p. 1. resol. 572.* quod potest etiam aliquid exigi ab hæredibus defuncti, qui ad aliam ecclesiam cadauer cupiunt transportare, quia cum id ab hæredibus petatur ad finem consequendi honorabiliore locum in alia ecclesia, potest ille honor pretio aestimari.

Quod præsertim haberet locum in ijs locis, vbi adest talis consuetudo, vt aliquid pro sepultura, seu Capella recipiatur *Lauer. & Layman. locis cit. Bonac. de Simon. disp. 1. q. 6. §. 6. nu. 2. idē in hoc casu dicit Sylu. in ver. sepultura d. n. 2. glos. in d. cap. abolēda ver. exigere de sepult. quam esse commun. receptam d. Gabr. conf. 190. in princ. vol. 2. vbi etiā dicit, quod Romæ viget consuetudo, vt sine pacto aliquid detur pro loco.*

52 Neq. requiritur aliqua solemnitas in concedendo vsu sepulturae, seu capellæ, quia hæc non dicitur alienatio, sed concessio ad vsu, ad quem res fuit fabricata. *Quærant. in ver. alienatio rer. eccl. n. 29.*

53 Quare licet de iure nihil recipi possit pro sepultura, aut Capella, vt expressè cauetur in *d. c. non satis, & cap. cum in ecclesie de Simon.* in quibus terminis loquuntur omnes Doctores primæ sententiæ, vt obseruat *Gratian. d. discept. 2. 10. n. 28.* vbi tamen adest huiusmodi consuetudo aliquid recipiendi ratione situs, vel dignioris loci, tuta conscientia seruari potest *per tex. in cap. ad apostolicam de Simon. per quem tex. derogatur d. cap. non satis, & cap. cum in ecclesie:* ea enim quæ ab antiquo ecclesiae, & ministris, quamuis eleemosinæ titulo,

54 tribui consueuerunt, omninò debentur, etiam de iure civili, nec debent vllò modo impediri. *l. priuilegia C. de sacros. eccles.* Vnde si ciuitas dare consueuit ecclesiae aliquam eleemosinam, non possit hoc per statutum immutari: eleemosinæ enim debita, seu consuetæ debent dari perpetuò *Bart. in d. l. priuilegia n. 3. quem sequuntur moderni communiter.* & idē licet Clerici non possint aliquid petere pro ministrandis Sacramentis, tamen si laici aliquid ex consuetudine laudabili soluere soliti sint, possunt compelli ad illius obseruantiam ministratis prius sacramentis, vt in *d. c. ad Apostolicam Abb. in cap. abolēda n. 7. de sepult.* immò hæc, & alia consuetæ dari pro actibus spiritualibus iam præstitis, li-

Q. citè

eite possunt accipi, antequam pre-
 stentur, & etiam interdum peti ad
 impediendas contentiones, & mo-
 lestias, quæ alioqui probabiliter
 putantur futuræ *Nau. in Manual.*
cap. 23. n. 106. Vulp. in Prax. Iudic.
for. eccles. cap. 14. n. 6. vbi dicit, quod
peti potest pignus, vel fideiussor,
 quando experientia visum esset,
 quod ex post facto talis merces nõ
 possit exigi, vel cum difficultate.
 56 Vbi verò non cadit considera-
 tio maioris honoris ratione di-
 gnioris loci, vt pro sepultura in
 Cemeterio, & loco communi, ni-
 hil profus recipere licet, vt *deci-*
sum refert Lanor. d. tit. 2. capit. 10.
numero 16.
 57 In dubio autem præsumitur, ta-
 lem consuetudinem inductã cau-
 sa auaritiæ, vel cupiditatis, quan-
 do enim agitur de solutione tem-
 porali faciendâ Clericis, in dubio
 contra eos est indicandum, nõ no-
 tentur auaritia *Abb. in cap. 1. nu. 6.*
de Decim. & alij apud Ricc. in Prax.
for. eccles. par. 1. ref. 376. & ideò quã-
 do dubitaretur de huiusmodi cõ-
 suetudine, quatuor conditiones
 probari debent: prima quod gra-
 tis, & sponte Parochiani soluerint
 nulla cogente necessitate, & nulla
 præcedente passione, alias initiũ
 fuisse Simoniacam: secunda quod
 prius administrata fuerint spiritua-
 lia, quam datum aliquid tempo-
 rale, quia alias censeret facta.
 solutio pro redimenda vexatione:
 tertia quod id, quod soluitur, fue-
 rit taxatum arbitrio Parochiano-
 rum, nõ clericorum, vt exclu-
 datur õnis suspicio cupiditatis, &
 Simoniacæ: quarta quod totus popu-

lus vel maior pars perseuerauerit
 inseruãda huiusmodi consuetudi-
 ne, ita *Ricc. in Prax. for. eccles. p. 1.*
ref. 376. Vulp. vbi supra n. 2. & seq.
Gratian. d. discept. 210. num. 29. vbi
alios refert, & censuit Sac. Congreg.
apud finimar. decis. 145. p. 4. Diuers.
 Addit *Vulp. loco cit. n. 5.* quod cum
 cõsuetudo sit quid facti, debet pro-
 bari, quod sit legitime præscripta
 spatio videlicet 10. annorum. Qua-
 re non sufficit probare, se esse in
 perceptione recipiendi, nisi hæc
 etiam probentur requisita, cum
 hoc possessorium habeat admix-
 tam causam proprietatis *Gratian.*
loco cit. vbi etiam dicit, quod hæc
cognitio ad iudicem ecclesiasticũ
tantummodò spectat.

58 Quæ verò diximus de Capellis,
 seu Altaribus, intellige, quando
 solum ad ornatum ecclesiæ: con-
 struuntur: se cus enim dicendum,
 esset de ecclesijs, & Capellis, quæ
 edificatur, seu construuntur, vt
 ibi Missarum sacrificia, & alia di-
 uinã officia celebrentur: tunc enim
 erigi sine dote non debent *cap.*
nemo ecclesiam de consecr. dist. 1. Ge-
nuens. in Prax. Archiep. cap. 91. n. 1.
Piasec. in Prax. Episc. par. 1. cap. 5. n.
2. Sylu. in ver. consecratio 2. nu. 1. in
 hoc enim casu cessat suspicio auar-
 itis, & Simoniacæ, cum dõs assigne-
 tur pro ipsius ecclesiæ seu Capel-
 læ conseruatione, vt inde necessa-
 ria tam ecclesiæ, seu Capellæ, quã
 Sacerdotibus, & Clericis submini-
 strentur, vt *in d. cap. nemo dignus*
est enim operarius mercede sua.
cap. 1. de sepult.

Addit *Dec. in cap. quanto n. 56.*
 & 57. *de Iudic. Genuens. in Prax.*
 Ar

Archiep. cap. 33. num. 27. quod si Prelatus alicui sepulturam concessit in aliquo sepulchro ecclesie, vel Cœmeterij, non potest alteri facultatem concedere mortuum inferendi in tali sepulchro illo inuito, nisi ex magna causa.

§. VII.

An, & quando possint defunctorum cadauera exhumari.

59 **I**N duobus casibus exhumari posse cadauera dicit Alberic. in l. offa ff. de Relig. & sumpt. fun. primò si ossa excommunicatorum, vel hæreticorum, qui in articulo mortis ecclesie reconciliati non fuerint, sepulta sint in ecclesia, vel cœmeterio: tunc enim si discerni possint ab aliorum corporibus, debent exhumari, & ab ecclesia proijci cap. sacris de sepul. aliter locus sacer remanet violatus, & pollutus cap. consuluiſti de Consecr. eccles. vel alt. Alter. de Censur. to. 1. disp. 10. lib. 1. c. 6. vers. Immo ut in eodem Nau. in man. c. 27. num. 257. vers. tertius casus est. nec tantum exhumanda sunt, sed ecclesia, vel cœmeterium, in quo excommunicatorum corpora sepeliri contingit, debent etiam eo casu reconciliari, ut in d. cap. consuluiſti, & antè reconciliatiōnem fideles non possunt ibi sepeliri, nec diuina officia celebrari cap. vn. de consecr. eccles. in 6. c. fin. ex. eod. tit. Sylu. in ver. consecratio 2. q. 9. Alter. de Censur. to. 1. disp. 10. lib. 1. cap. 6. vers. addit.

60 Sed hæc intellige de excommu-

nicatis denunciatis, aut notorijs Clericorum percussoribus iuxta extrau. Ad euitanda Nau. in man. cap. 27. num. 35. & 36. Bonacin. de de Censur. in part. disp. 2. q. 2. pun. 30. num. 4. contra Alter. d. to. 1. disp. 5. lib. 1. cap. 5. in fin. & alios.

61 Horum autem cadauera exhumari non debent sine licentia. Episcopi l. offa ff. de Relig. & sumpt. fun. Decian. in Tract. crimin. to. 2. lib. 6. cap. 44. num. 11. in fin. Rip. in Tract. de Pest. tit. de remed. preseruat. cap. 4. num. 144.

62 Si verò in articulo mortis excommunicati absoluantur etiam à simplici sacerdote, tunc in Ecclesia sepeliuntur: tenentur tamen heredes, & propinqui, ad quos ipsorum bona peruenerunt pro eisdem satisfacere cap. fin. de Sepul.

63 Secundo quando quis sepeliuit Parochianum alienum, aut eum, qui in alia ecclesia sibi elegit sepulturam, tunc enim non solum corpus restituitur, si ab alijs discerni possit iuxta. cit. cap. sacris, sed etiam ea omnia, quæ ratione ipsius fuerunt acquisita cap. ex parte, & cap. cum liberu, ubi Abb. & Petr. de Anchar. de sepult. Sylu. in ver. sepultura nu. 11. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 294. nisi amicabiliter inter se Parochi conueniant cap. ex parte 1. eod. tit. de sepult. Lauon. to. 1. tit. 2. cap. 9. n. 121.

64 Obserua tamen, quod ecclesia agens pro cadauere violenter subtrahito non solum de æquitate, sed etiã de rigore iuris debet probare titulum Petr. de Anchar. in d. capitulo cum liberum num. 3. nec

sufficeret in huiusmodi possessio probare titulum apparenter iustum, *vt d. Abb. ibidem num. 2.* tum quia ex hoc sequi potest absurdum, nam si facta restitutione alia ecclesia postmodum obtineret in petitorio, iterum exhumandum esset corpus contra *text. in l. nē corpora, & l. Diui fratres ff. de Reliq. & sumpt. funer.* tum quia ita videtur fuisse definitum *in d. cap. cum liberum*, vbi fratres spoliati corpore defuncti deduxerunt titulum, *vt patet ibi*, prout *in vltima voluntate disposuit*, & textus concludit, id esse probandum ante restitutionem, *ibi, si ita esse inteneritis, vt recte obseruat Pet. de Anchar. loco cit. nu. 3.*

65 Sed præter supradictos casus potest etiam exhumari cadauer occisi de licentia Episcopi ad effectum, vt inde capiantur informationes *Lauor. var. elucubr. to. 1. tit. 2. cap. 12. num. 56. & seq. Bellet. Disquisit. cleric. p. 1. tit. 1. §. 5. n. 133. & seq. Ricc. in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 463. Diampar. 4. tr. 2. ref. 95. & alij*, & tunc Episcopus concedens huiusmodi licentiam non incurrit aliquam irregularitatem, quia hic actus ostendendi cadauer occisi est remotissimus, & suapte natura non directus ad mortem, vel mutilationem *Nau. in man. cap. 27. num. 211. & alij communi-*

66 *ter.* Vnde eadem ratione potest concedi Curia seculari copia sententia depositionis, siue degradationis verbalis, & renunciationis habitus clericalis clerici inquisiti de homicidio in Curia seculari allegantis se esse clericum:

quia, quod aliquis sit, vel non sit Clericus, non est causa propinqua mortis, *vt decisum refert Genuens. in Prax. Archiep. cap. 34. n. 12. quamuis de hoc dubitet Dian. loco cit.*

67 Addit Genuens. vbi supra n. 11. quod non solum Episcopus potest huiusmodi licentiam concedere, sed quod etiam teneatur, nē delicta remaneant impunita, *iu. cap. vt fama de sent. excom. verum hoc esse remissum arbitrio Episcopi, declarauit Sac. Congr. super cōtrouers. Iurisdict. vt refert. Sperell. decis. 51. nu. 17. & 18.* cum euenire aliquando possit casus, in quo id minimè expediret,

68 Huiusmodi autem recognitio in ecclesijs, aut cœmeterijs facienda non est, sed cadauera alio exportanda sunt *arg. capit. decet de Immun. eccles. in 6. vbi ab ecclesijs, vel cœmeterijs omnis arceatur strepitus iudiciorum, & notat Genuens. d. cap. 34. num. 11. vbi refert, ita statutum fuisse in Concilio prouinc. Mediolanen. 5. in tit. de eccles. & ear. cultus, & resoluit etiā eadem Sac. Cong. teste Sperell. d. decis. 51. num. 18.* Vnde non potest Episcopus concedere licentiam Iudici laico, vt examinet præsertim cum iuramento aliquem reum, vel testem in dictis locis, quia *in d. cap. decet*, ordinarius ad hæc exequenda, non ad relaxanda, executor deputatus est, *vt d. Io. Andr. in d. cap. decet numer. 5.* vbi cum Guliel. id limitat, quando vrgens, & euidentis causa subest.

69 Si verò laicus sine licentia Episcopi exhumare præsumeret, ex-

com-

communicandus est, cum aultam in ecclesia exercere possit iurisdictionem *d. cap. decet, vbi omnes de Immunit. eccles. in 6. Genuens. loc. cit. xii. 11.*

§. VIII.

Ad quem spectet concedere licentiam transferendi cadauera de vno ad alium locum.

70° Ege ciuili cautum erat, ne quis humanum corpus de vno ad alium locum transferret sine Augusti beneplacito *l. nemo C. de Relig. & sumpt. fun.* secus erat, si aliqua iusta, & necessaria causa intercedebat, quia tunc Rector Prouincia dispensabat *l. 1. vbi glos. C. de Relig. & sumpt. fun.* vel si corpus perpetua sepultura nondum traditum fuerat, sed depositum, siue ad tempus, tunc enim absque licentia poterat transferri *l. si nec dum C. de Relig. & sumpt. fun. non perpetua ff. de Sepul. viol. glos. in d. l. nemo. Franc. Marc. par. 1. decis. 1065. n. 9. Paul. de Castr. in d. l. 1. in fin. C. de Relig. & sumpt. fun.*

71° Hodie vero corpus humanum sepultum in vno loco non potest in alium transferri, nisi subsistente iusta causa, & cum licentia superioris; iste autem superior est Episcopus, ad quem pertinet cura rerum religiosarum; vel si nulla subest causa, erit Papa, sicut olim erat Princeps, scilicet Imperator, vt dicitur *Paul. de Castr. in d. l. 1. nu. 1. C. de Relig. & sumpt. fun. Franc. Marc. par. 1. decis. 1056. nu. 7. & 9. in fin.* quocumque enim modo agatur de iure funerandi, cogni-

tio spectat ad iudicem ecclesiasticum *Dec. in cap. quanto n. 58. de l. 1. d. c. immo etiam de iure ciuili Episcopo hec facultas competebat, vt constat ex l. offa ff. de Relig. & sumpt. fun. Decian. in tract. crim. to. 2. lib. 6. cap. 44. n. 5. vbi num. 17. dicit, quod non debent extrahi corpora etiam pro Anatomia sine licentia Episcopi, & Magistratus.*

Iusta autem causa videtur esse, si quis vellet mutare sepulchrum suę posteritati, vt accidit, quando quis sacellum alibi construxit, velitque ibi suorum posterorum sepulchrum constituere, tunc enim potest Episcopus translationis huiusmodi licentiam concedere *Io. Dilectus de sepultur. tit. 9. cautel. 4. n. 2. & 3. relatus in Tractat. Diuers. to. 8. par. 1. fol. 139. Decian. in tract. crimin. tom. 2. lib. 6. cap. 44. nu. 8. & colligitur ex citata l. Diui fratres ff. de Relig. & sumpt. fun. vbi dicit, quod si corpus terrę traditum est in arcula hoc animo, vt non aliud transferatur, arcula tamen ipsa (si res exigat) in locum commodiorem transferri potest.*

Ita etiam si corpus per diuersum territoriũ transferri contingebat, de iure ciuili requirebatur licentia Præsidis *l. 3. §. non perpetua ff. de sepul. viol. Franc. Marc. dec. 1056. n. 11.* nunc autem requiritur licentia illius Diæcesani, seu Episcopi *Castrens. in d. l. 1. n. 1. C. de Relig. & sumpt. fun.* pena tamen non imponitur deferenti corpora huiusmodi per oppida, licet sine licentia id fieri non debeat *Albericus in l. 1. de corpora ff. de Relig. & sumpt. fun. Decian. in tract. crimin. to. 2. lib. 6. c.*

22. n. 22. *Menoch. de Arb. Iud. lib. 2. c. 12. An Tertiaria teneantur ad solutionem Quartae?*
 12. *An possint Regulares huiusmodi Tertiarijs sacramenta ministrare.*
 72. *An verò missus in exilium ab aliqua Ciuitate possit mortuus duci ad sepulturam illius Ciuitatis?*
 Resp. non posse *Farinac. quest. 20. n. 130. in fin. Lauor. var. elacubrat. tom. 1. tit. 2. cap. 11. n. 141.*

Huiusmodi enim poena etiã post mortem manet, nec licet eum inde transferre alicubi, & sepelire inconsulto Principe *l. si quis in Insulam ff. de Cadan. punit. impetrandæ est igitur licentia à Principe, quæ in huiusmodi casibus negari non debet l. 1. ff. eod. Farinac. & Lauor. locis citatis.*

SVMMARIVM.

- 1 *Quid sit quarta funeralis.*
- 2 *In quo consistat quarta funeralis.*
- 3 *Non debetur de candelis, quas in manibus gestant religiosi, neque de Cereis Confraternitatum.*
- 4 *Quid veniat sub nomine funeraliũ & num. 5.*
- 6 *Quid si defunctus sepeliatur in oratorio Confraternitatis.*
- 7 *Locorum consuetudo attenditur quo ad quantitatem quartæ funeralis.*
- 8 *An Regulares teneantur soluere huiusmodi quartam, & n. 9.*
- 10 *Solutiones ex causa huiusmodi quartæ à Monachis particularibus factæ non præiudicant monasterio.*
- 11 *An valeant compositiones factæ inter Religiosos, & Parochos super iuribus parochialibus.*

CAP. XIII.

De quarta funerali.

Decreuit Sancta Tridentina Synodus *sess. 25. de res. cap. 13. vt quibuscunque in locis iam ante annos 40. Quarta, quæ funeraliũ dicitur, cathedrali, aut parochiali ecclesiæ solita esset persolui, ac postea fuerit ex quocũq. priuile. alijs monasterijs, Hospitalibus, aut quibuscunque locis pijs concessa, eadem posthac integro iure, & eadem portione, quæ antea solebat Cathedrali, seu parochiali ecclesiæ persoluator non obstantibus concessionibus, gratis, priuilegijs etiam mari magno nuncupatis, aut alijs quibuscunque.*

Pro faciliiori autem intelligentia notandum est 1. quod quarta funeralis est certa bonorum portio ecclesiæ parochiali debita propter ministerium sacramentorum *cap. 1. de sepult. quæ quidẽ olim debebatur de omnibus, quæ obueniebant ratione funeris, & de omnibus legatis factis ecclesiæ etiam Regularium, ad quam quis eligebat sepulturã e. in nostrã de sepult. Clem. dudum §. verum eod. tit. Sylu. in ver. Canonica portio q. 19. vsu tamen, & consuetudine generali ad quartam funeralium restricta fuit Gard. in d. clem. dudum §. verum Couar. in cap. syn. nu. 6. de Testam. Molin.*